

Lastniki zahtevajo večjo moč kapitala v NS

Uvod v skupščino Mercatorja Če bodo lastniki s predlogi uspešni, bo morala uprava pri poslih prej in pogostejše po dovoljenje k nadzornikom

LJUBLJANA – »Nekaj delničarjev je v sedemdnevnem roku po objavi sklica skupščine zahtevalo dopolnitev dnevnega reda, pri čemer bo Mercator dodatne točke in čistopis dnevnega reda skupščine delničarjev objavil v zakonitem roku, vsaj 14 dni pred skupščino.« Ta bo 30. marca.

BOŽENA KRIŽNIK

Pojasnilo, ki smo ga kot odgovor na naša vprašanja dobili iz Mercatorja, potrjuje neuradne informacije, objavljene v včerajšnjih *Financah*, o vrsti do uprave in nadzornikov družbe neprijaznih dodatnih skupščinskih predlogov. O vsebini zahtevanih dopolnitev nismo izvedeli ničesar uradnega, dobro obveščeni viri pa vedo, da dopolnitev dnevnega reda zahtevajo trije lastniki, Skupina Pivovarna Laško, banka Unicredit in NLB.

Nove zahteve

Laški pivovarji predlagajo spremembo statuta Mercatorja, pri čemer bi se zdaj dvanajstčlanski nadzorni svet (šest predstavnikov kapitala in šest predstavnikov zaposlenih) skrčil na devet članov, pri čemer je pomembno, da bo razmerje med kapitalom in zaposlenimi šest proti tri. Laščani naj bi predlagali tudi manjkajočega člana nadzornega sveta (NS) iz svojih vrst (NS je bil okrnjen od decembrskega nepreklicnega odstopa Matjaža Kovačiča iz NKBM).

Tudi banka Unicredit hoče na enak način kot pivovarji spremeniti razmerje v nadzornem svetu. Razlika je v tem, pravijo naši viri, da bi po predlogu Unicredita skupščina najprej odpoklicala vseh pet sedanjih nadzornikov, nato pa za prihodnji štiriletni mandat imenovala istih pet oseb in dodatnega novega člana. Svet delavcev pa bi pozvali, naj v nadzorni svet imenuje tri predstavnike zaposlenih.

Poleg tega Unicredit očitno motijo tudi prevelike pristojnosti oziroma moč uprave družbe. Zato bi v statut zapisala, da uprava za vse posle, katerih vrednost presega

deset milijonov evrov, potrebuje soglasje nadzornega sveta. Uprava in nadzorni svet po predlogu banke ne bi več odločala o ukrepih za povečanje in zmanjšanje kapitala, za nezaupnico upravi bi bila dovolj navadna večina delničarskih glasov (ne več tri četrtine) in – še bolj radikalno – iz statuta naj bi črtali odobreni kapital (skupščina je leta 2010 pooblastila upravo, da po predhodnem soglasju nadzornega sveta lahko v petih letih poveča osnovni kapital za 20 odstotkov osnovnega kapitala, novoizdane delnice pa lahko uporabi za prevzeme ali nove strateške povezave).

NLB se ne ukvarja z nadzorniki, ampak se osredotoča samo na zmanjšanje pooblastil upravi Mercatorja oziroma povečanje odgovornosti nadzornega sveta. Ta bi moral, če bi obveljal predlog NLB, upravi dati soglasje za vsak razpolagalni posel, nakup ali prodajo deležev oziroma delnic podjetij v vrednosti več kot pet milijonov evrov, za vsako povečanje ali zmanjšanje deleža v družbi za več kot deset odstotnih točk in za vsako prodajo, nakup, prenos, oddajo nepremičnin, ki so vredne več kot pet milijonov evrov.

Predlagatelje dodatnih sklepov smo povprašali o razlogih, a, kot rečeno, uradnih odgovorov nismo dobili, češ, počakajmo, da bo uradno znano, kakšen je sploh nabor vseh posameznih predlogov.

Od menjave NS do menjave uprave?

V bistvu pa ni težko uganiti, zakaj takšne zahteve lastnikov, očitno nezadovoljnih z ravnanjem uprave in nadzornikov v osmem poskusu prodaje Mercatorja. Prodaja je neslavno propadla, ker se je tako rekoč edini kupec, ki je ponujal dovolj visoko ceno, umaknil zaradi političnega preobrata, uprava pa je s svojo nekooperativnostjo in zahtevami po zaščiti interesov družbe in zaposlenih pripomogla, da se je prodaja zavlekla do te točke.

Dejstvo je, da bi se morala skupščina prej ali slej odločiti o zapolnitvi nadzornega sveta ali pa bi morala umakniti enega od predstavnikov delavcev (ti so zdaj v večini), da bi bil NS »uravnotežen«. Pivovarji in Unicredit predlagata zapolnitev prostega mesta v NS,

vendar pri predlogu novega člana nista usklajena. Predlagata pa tudi novo razmerje med kapitalom in zaposlenimi. Logično. Medtem ko je bila do zdaj uprava Mercatorja s šestimi predstavniki (upravi lojalnih) zaposlenih in dobrimi odnosi z vsaj nekaterimi predstavniki kapitala izjemno varna pred morebitnimi poskusi razrešitve, bi se po formuli, kot jo predlagata banka in pivovarna, to bistveno spremenilo. In od zamenjave nadzornega sveta do zamenjave uprave ne bi bilo daleč, pravijo naši viri.

Po drugi strani je odpravo sedanjih velikih pristojnosti uprave hkrati mogoče razumeti kot vojno napoved njenim strateškim načrtom, saj nadzorni svet lahko onemogoči ali vsaj zavre napovedano in že začeto monetizacijo nepremičnin (s katero se nekateri lastniki tako in tako niso strinjali), predvsem pa lahko s črtanjem odobrenega kapitala zaustavi za razvoj družbe ključno širitev na trgih Jugovzhodne Evrope. A očitno je lastnike motilo na primer, da se je Mercatorjeva uprava lahko tako hitro odzvala tudi, ko ni šlo za širitev na Balkan, ampak za napoved prevzema Pivovarne Laško – ob za lastnike najbolj neugodnem trenutku.

Četrtnina glasov zamrznjenih

Za statutarne spremembe je na skupščini potrebna tričetrtinska večina navzočih glasov. Jo lastniki lahko zagotovijo z upoštevanjem dejstva, da ima šest bank, skupaj z NLB, že leto dni zamrznjene glasovalne pravice (skupaj imajo 25,46 odstotka delnic Mercatorja)? Glasovalo bo torej največ slabih 75 odstotkov kapitala. Ostala dva predlagatelja dodatnih sklepov imata več kot 30 odstotkov. Če prištejemo še hrvaške investitorje, ki zadnje čase še posebno intenzivno kupujejo delnice Mercatorja na borzi, Splitsko banko in sklade, ki imajo skupaj že okoli sedem odstotkov, in ostale vlagatelje, ki imajo podobne interese kot konzorcij prodajalcev Mercatorja, se zdi poznavalcem zelo verjetno, da bodo dodatni sklepi – če bodo le med seboj uglašeni – na skupščini dobili zadostno podporo.

VERBIČ: IZJEMNO RADIKALEN UKREP

Predsednik Vseslovenskega združenja malih delničarjev (VZMD) **Kristjan Verbič**, ki je sicer član NS Mercatorja, je informacije (za zdaj na ravni govoric) komentiral zgolj v funkciji prvaka VZMD.

Poudaril je, da ima pač vsak lastnik pravico predlagati tudi ukrep, kot je na primer zamenjava celotnega nadzornega sveta. Vendar je to izjemno radikalen ukrep; kaže, da predlagatelj ocenjuje delo nadzornega sveta in družbe več kot očitno za neustrezno in

napačno. »S tem pa se v združenju ne strinjamo. Pozorno spremljamo dogajanje v zvezi z Mercatorjem in menimo, da gre za eno najpomembnejših družb v Sloveniji, eno redkih slovenskih multinacionalk, da je njeno poslovanje uspešno, sploh z upoštevanjem sedanjih razmer v gospodarstvu. Zato lahko takšen predlog ali ukrep vnese v delovanje družbe veliko nestabilnost in povzroči negativne učinke, ravno tega pa si v sedanjih razmerah najmanj želimo.«

Zamenjava nadzornikov bi bila prvi korak k zamenjavi uprave. FOTO LEON VIDIC